

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5005 ภายใน 5666
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2258-0311

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับประจำวันพุธที่ 29 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2549 หน้า 14

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

2นักคิด...วิพากษ์ "อำนาจ" คนมี "อำนาจ"

ที่มา - คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จัดประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2549 ในหัวข้อ "เสรีภาพอำนาจ จริยธรรมกับการเมืองไทย" ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน

นพ.ประเวศ วะสี

ราษฎรอาวุโส

"..ขณะนี้ประเทศไทยอยู่ในช่วงสังคมซับซ้อนทั้งความสัมพันธ์ภายในตนเองและโลกภายนอก เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่ยากลำบาก จึงต้องเข้าใจกับโครงสร้างสังคม โดยในสังคมแนวตั้ง จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนมีอำนาจด้านบนกับคนไม่มีอำนาจด้านล่าง คนมีอำนาจจะโกงมาก คนที่ไม่มีอำนาจจะวิ่งเต้นแสวงหาอำนาจ ถ้าไม่ทำความเข้าใจให้ดีจะไม่มีการสร้างการเมืองที่ดีหรือศีลธรรมที่ดีได้

เรื่องของอำนาจในสังคมไทย มี 2 รูปแบบ คืออำนาจรัฐเก่า (พลาณภาพ) ที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม ที่มีอาวุธและมีกฎหมายเป็นเครื่องมือ แต่สังคมไทยมีความซับซ้อนจึงไม่สามารถใช้อำนาจแก้ปัญหาของประเทศได้

และอำนาจทุนใหม่ (ธนาณภาพ) เป็นอำนาจทุนใหม่มีอำนาจเงิน คนคนเดียวสามารถมีเงินเป็นแสนล้านได้ ยิ่งใหญ่กว่าการมีอาวุธ เช่น พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ที่มีอำนาจและเงินจำนวนมาก แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาประเทศได้

ผมเคยเตือน พ.ต.ท.ทักษิณตั้งแต่ปีแรกแล้วว่า อย่าใช้อำนาจมาแก้ปัญหา เพราะอำนาจจะตกลับทำให้ตกอยู่ในโครงสร้างมรดก ซึ่งทั้งสองอำนาจนี้เป็นอำนาจแนวตั้ง และในที่สุดก็เกิดการปะทะกัน เพราะอำนาจเก่ายังอยู่ อำนาจใหม่ที่เข้ามาจึงต้องปะทะจึงเกิดเหตุการณ์ 19 กันยาฯ

และคนที่มายึดอำนาจก็ลำบากเพราะเผชิญกับปัญหาที่ซับซ้อน เหมือนกับคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติที่ประสบอยู่เวลานี้

เมื่อทั้งสองอำนาจไม่สามารถแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ ต้องใช้อำนาจของสังคม (สังคมนานภาพ) แก้ไข ด้วยการสร้างสังคมให้เข้มแข็ง

ขอแนะนำให้รัฐบาลและ คมช. ใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหาประเทศ ไม่ควรที่คิดจะไปโค่นล้มใคร หากคิดโค่นล้มใครจะลำบาก กระบวนการที่ดีต้องทำเรื่องที่ดี ดึงคนที่ดีเข้ามาช่วยกันพัฒนา ไม่ทำโดยคิดทำลายกระบวนการ ตรงนี้ต้องใช้วิชาการ ใช้ความสันติวิธี อย่าใช้อารมณ์ ต้องมีสัมมาทสิริ จะทำให้การแก้ไขปัญหาไปได้ไกล ถ้าเราไปด้วยความยโสโอหัง ตาคอนี้ว่าคนโน้น จะไปไม่ได้

หากดูเรื่องเสรีภาพ อำนาจ จริยธรรม และการเมืองที่ดีให้เกิดขึ้น ต้องให้ความสำคัญกับจิตใจ โดยสร้างความเข้มแข็งในสังคมให้ เป็นสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน สร้างความเชื่อมโยงทางสังคม เปิดพื้นที่สังคมและปัญญา เพื่อให้เกิดความสุขและความสร้างสรรค์ จะเป็นการทำงานเชิงนโยบายและเชิงยุทธศาสตร์ที่ใช้แก้ปัญหาได้.."

สุขุม นวลสกุล

อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง

"..ความสับสนต่อความเข้าใจว่าคำว่า เสรีภาพ อำนาจอธิปไตย ทำให้เกิดปัญหา สังคมไทยต้องการบรรทัดฐาน แต่ 3 คำนี้ แต่ละกลุ่มเข้าใจเหมือนกันหรือไม่

ความสับสน เกิดจากการให้ข้อเสนอแนะในเรื่องพฤติกรรมต่างๆ และเกิดจากนามธรรมมากกว่ารูปธรรม นามธรรม พูดกันได้ แต่พอเวลาออกมาเป็นพฤติกรรมคนละอย่าง เช่น เวลาเลือกผู้แทนฯ ประชาชนจะบอกเหมือนกันว่าเลือกคนดี แต่พอดูที่สภา จะพบคนสารพัดรูปแบบ

หรือขณะนี้ที่มีการรณรงค์เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง แต่มีหลายคนที่ไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ ดังนั้น พอสืบสนรูปธรรม สิ่งก็ตามมาก็คือ มุมมองที่ต่างคนก็เอามุมมองของตนเป็นหลัก ผมเคยไปบรรยายที่โรงเรียนเสนาธิการทหาร มีนายทหารถามว่า มีกฎหมายอะไรอนุญาตให้นักศึกษาไปร่วมชุมนุม หรือเป็นผู้ปลุกการชุมนุม ผมบอกว่าไม่มี แต่ก็อยากถามกลับว่า มีกฎหมายอะไรให้ทหารปฏิวัติ กลับได้

จุดนี้เป็นบทเรียนเรื่องมุมมองของแต่ละคนที่ไม่ได้เข้าใจเจตนาของคนอื่น

สังคมไทยยังเชื่อถือบุคคลเป็นผู้นำความคิด ซึ่งมุมมองหนึ่งเป็นอันตราย เพราะบุคคลเปลี่ยนแปลงความคิดได้ นอกจากนี้สังคมไทยยังเอาจุดมุ่งหมายเป็นหลักโดยไม่นึกถึงวิธีการ เหตุการณ์ 19 กันยาฯ เป็นตัวอย่างชัดเจน เรื่องนี้สะท้อนว่าคนไทยหาเหตุผลมาสนับสนุนเก่ง ในทางการเมืองก็มีสิ่งเหล่านี้ รวมถึงการตีความกฎหมายที่นักกฎหมายบ้านเราเก่งในการหาช่องโหว่

วันนี้ต้องเข้าใจเรื่องการเปลี่ยนมืออำนาจ ซึ่งเดิมอำนาจวางไว้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อปี 2475 มีการเปลี่ยนมืออำนาจ อำนาจเป็นของประชาชนในมือขุนนาง

แต่ปี 2516 เป็นต้นมา อำนาจก็เป็นของประชาชนแต่อยู่ในมือนักการเมือง ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่มีความเข้าใจอำนาจแบบที่พร้อมจะรับมาจากเบื้องบน

ที่ผ่านมามีการใช้อำนาจจาก 3 กลุ่ม คือ สถาบันกษัตริย์ ข้าราชการ นักการเมือง ซึ่งประชาชนก็ยอมรับทั้งหมดแล้วแต่ใครจะชนะ ความคิดเรื่องนี้สะท้อนการรัฐประหารที่ประชาชนจำนวนมากเห็นด้วย ที่ปัจจุบันอำนาจภาคประชาชนเพิ่มขึ้นมา เหตุการณ์ 19 กันยาฯ เห็นชัดว่าภาคประชาชนเป็นคนเริ่ม แต่ภาคราชการจួយจ้วงหวะ

ส่วนอนาคตการเมือง อย่ายึดแค่รัฐธรรมนูญ ต้องดูอำนาจระหว่างกลุ่มข้าราชการ นักการเมือง และภาคประชาชน การเคลื่อนไหวภาคประชาชนทำให้บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในระยะหลัง ซึ่งภาคประชาชนและนักการเมืองเข้าถึงประชาชนรากหญ้า

ร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ประเด็นที่เปลี่ยนแปลงไปจะพลิกโฉมการเมือง จุดพลิกผันคือนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งหรือไม่

หากมาจากเลือกตั้ง ภาคการเมืองจะมีความสำคัญ ถ้าไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ภาคราชการจะมีความสำคัญขึ้นมา .."

หน้า 11